

Ett erkännande från en dragracer: Ja, jag glömde kontrollera att.....

På Dragstalgia, Santa Pod 14-16 juli 2017, gjorde jag en sjuhelsikes miss som hade kunnat leda till både det ena och det andra. Som väl var slutade det med att jag klarade mig med blotta förskräckelsen. I efterhand har jag fått frågor från olika håll om vad som hände, varför, osv, och efter en del funderande kom jag fram till att det skulle vara intressant att beskriva incidenten. T.ex. hur kunde det hända, och vad var det som faktiskt hände under de c:a 3,5 - 4 sekunder som det pågick. Om inte annat så vill jag gärna pusha för denna historias sens moral!

OBS: Jag gör absolut inte anspråk på att jag vara sån slags super-förare, utan det här är enbart min version av vad som hände i min lilla värld.

Så kort, vad hände?

Under första repa på söndagen lossnade hela ratten i min T23 Altered. Det hände ungefär vid 300 meter, dvs 100 meter före mål, och hastigheten var c:a 265 km/tim. Jag kör i vänstra banan, och strax efter målgång touchar bilen den vänstra muren och studsar ut i min bana igen. Allt gick bra och det som hände var i stort sett att skärmen behövde sys med en massa stygn samt att vänstra fälgarna skrapades och blev lite spräckta, men det gick också att reparera.

Hela incidenten, dvs från att jag tappade ratten tills att jag touchat muren med bakhjulet, var över på c:a 3,5 - 4 sekunder, c:a 1,3 sekunder före målgång och c:a 2,5 sekunder efter mål.

OK. Men varför hände det, och vad hände under själva incidenten?

Nu kommer den långa versionen av historien....

Att köra en repa med den bil jag har kräver en hel del saker som ska göras, kollas, och hållas reda på. Det gäller under hela tiden, dvs före körning, under framkörning och burnouten, under själva körningen, och till sist även efter körningen. Det finns massor av tillfällen när man kan missa detaljer. Ibland har det mindre betydelse, men ibland kan det

Ett erkännande från en dragracer:

Ja, jag glömde kontrollera att.....

vara riktigt fatalt. Det är därför otroligt viktigt att man försöker ha full koll hela tiden på alla detaljer. Även om min bil inte är speciellt extrem är det ändå så att efter 3 billängder (c:a 15 meter och lite drygt 1 sekund) är farten 100 km/tim. Då vill det t.ex. till att bilen står spikrakt på startlinjen för att jag inte ska komma ut mot muren/ban-kanten och inte hinna reagera. Och så vidare, det finns massor av saker...

Inför en körning, när jag sätter mig i bilen, så börjar det med att en person spänner fast mig. Det sker ofta under högljudda utrop som t.ex. "helvete vad trångt", "åååh, hur når jag bältet därifrån", "men nu skiter jag i om det blir repor på lacken" eller "nu måste du faan bygga om bilen så att det blir enklare". Jag är alltså helt utelämnad till den/de som hjälper mig. Då funkar det bra om jag samtidigt, ända fram tills granens gröna lampa tänds, funderar på den checklista vi har; "är jag rätt fastspänd?", "har vi tankat?", "har vi satt rätt däckstryck i bakdäcken?", "låste vi fast slangar till vevhusventilationen?", "var är backup-personen?", "har jag 1:an ilagd i starten?", "har jag dragit ut växlingsknappen så att 2:an går i?", osv, osv. Det är dessutom väldigt svårt för de omkring mig att också ha koll på allt till 100% så det ansvaret måste jag absolut ta själv. Det har t.ex. hänt att jag kommit på alldeles framme vid starten att "helvete, vi missade att tanka!!", och då blir det minst sagt stressigt kan jag säga! Så där håller jag alltså på och tänker, och ibland kommer jag på nån ytterligare detalj som jag lägger till i checklisten. Åtminstone i huvudet så att jag går igenom det inför körningen.

Trots att jag kört bilen varje sommar sedan 2010, dvs i 8 år, insåg jag efter incidenten att det fanns en detalj som jag inte hade med på min checklista. Vaddå tänker du??? Jo, för att komma in och sätta mig i förarsätet (engelska: "happy seat" ☺) måste jag lossa ratten och ta bort den. Sen, när jag sitter på plats, trycker jag först in en fjädersprint på ratten och därefter trycker jag dit ratten på rattstången och släpper fjädersprinten. Ratten låses då fast och kan inte hoppa ur. Just denna åtgärd inser jag nu att jag har gjort som en automatisk åtgärd i alla år, men själva kontroll-momentet har inte funnits med i min checklista i huvudet. Dvs att efter montering rycka till i ratten och känna att den sitter fast! På nåt sätt har det ändå alltid funkat och ratten har suttit fast, men på just den här körningen, den första körningen på söndagen, missade jag att upptäcka att ratten faktiskt inte satt fast.

När jag gjorde burnouten märktes inget. Det skakar och hoppar ordentligt, så det är faktiskt konstigt att inte ratten lossnade redan då i stället för senare.

Men starten gick, och bilen gick kanonbra. Det ser man också på mellantiden vid 201 meter. Den var 4,77 och det innebar personbästa med 4/100! Grymt bra för att vara jag, och det skulle kunna betyda personbästa med minst 6-7 hundra delar vid mål.

Sen hände det. Plötsligt hade jag hela ratten lös i händerna, foten pressad i botten och en kanonkörning i sikte. Fiat Topolinon i högerbanan var redan långt bakom. Men ingen ratt... det här är jävlar ingen bra situation!! Jag har gjort diverse analyser av tidkortet och ratten måste ha lossnat ganska exakt vid 1000 fot (c:a 300 meter).

"men faan också" tänkte jag säkert...

Det har varit intressant att fundera över det som hände i mitt huvud och i bilen fram till själva touchen;

- Först och främst: att fatta att jag inte har nån ratt längre. Om man kör 265 km/tim hinner man lååångt om man tänker för länge innan man gör nåt.
- Jag smällde till handtaget för bromsskärmen så att skärmen började gå ut. Normalt gör jag det strax efter mål, och det tar c:a en sekund innan den har vecklat ut sig och börjar bromsa. Bromsskärmen gick ut ganska exakt på mållinjen.
- Jag tog bort foten från gasen. Foten sitter som gjuten mot gas-stoppet, så det krävs en riktig helomvändning i huvudet för att styra kroppen att ta bort den.

Ett erkännande från en dragracer:

Ja, jag glömde kontrollera att.....

Man ser på tidkortet att hastigheten vid mål är c:a 5 km/tim lägre vid mål än vid 300 meter.

- Efter en hel del funderande i efterhand, kanske nästan som en analys hos en psykoanalytiker ☺, har jag kommit fram att det här for runt i min skalle, ungefär i den ordningen:
  - o *"Så nära mål. Ska jag släppa gasen eller inte? Nej faan, den drar åt vänster. Jag släpper!"*
  - o *"Däcken är yttersta punkterna på bilen. Smällen mot muren blir nog bara en skrapning mot hjulen/fälgarna."*
  - o *"Men den vill egentligen gå extremt rakt. Det är jätteliten risk att framhjulen ska börja wobbla eller kasta om jag skulle träffa muren."*
  - o *"Om jag försöker sätta fast ratten och kuggar fel på splinesen finns risken att jag kommer att hålla ratten rakt, men bilen går snett. Nej, så gör jag inte!"*
- Sen tog jag beslutet:
  - o Jag vågar inte sätta fast ratten.
  - o Risken med en touch är ändå relativt liten, och jag borde studsa ut i banan igen.
- Skärmen och gasen hade jag redan fixat, och nu gjorde jag detta:
  - o Slängde ratten åt sidan i förarutrymmet.
  - o Tog tag i styrstången och försökte styra bilen åt höger.

Intressant fakta i detta är att allt ovanstående hände inom c:a 1,5 sekunder före målgång. Jag har sett en film från körningen och man ser att skärmen vecklas ut precis på mållinjen. Med tanke på att det tar nån sekund för den att veckla ut sig måste jag ha släppt ut skärmen som allra första åtgärd. Jag har inte nåt som helst minne av att jag gjorde det, och det var alltså en ren instinktiv åtgärd, dvs "jag vill stanna NU, alltså måste jag släppa ut skärmen NU".

På mållinjen hade farten sjunkit från 265 till 260 km/tim pga. att jag släppt gasen. Dessutom hade jag redan slängt undan ratten, tagit tag i styrstången och försökte nu styra åt höger ut på banan. Jag kände att jag lyckades styra något lite, men inte tillräckligt, så det vara bara att invänta smällen. Under tiden, från att jag högg tag i styrstången tills framhjulet och därefter bakhjulet touchade muren, tänkte jag nog inte så mycket. Jo, jag tänkte ungefär så här; "faan också, jag orkar inte styra åt höger, det kommer verkligen att ta i". Och sen tog det i..... Jag kände innan smällen att skärmen vecklat ut sig, och hastigheten minskade snabbt. Jag var helt lugn när touchen kom, och troligen berodde mitt lugn på att jag instinktivt visste att skärmen gjorde sitt jobb och risken för kast och sladd var väldigt, väldigt, liten.

Eftersom både fram- och bak-däcken så att säga bullar ut utanför fälgen fungerade de lite som en stötdämpare/fjäder i sidled. När bilen slog i muren blev returstudsen att den styrde ut av sig själv på banan igen och skärmen fortsatte att gjorde sitt jobb. Det var dessutom absolut ingen fara att den skulle styra ut i högra banan, där jag visste att den grymt snygga Fiat Topolinon låg bakom mig.

I och med att skärmen var utvecklad hjälpte den till extremt mycket att stabilisera bilen och hålla bilen i färdriktningen efter touchen, vilket innebär att risken för att få tvära kast minskade väldigt mycket. Jag är övertygad om att det hade kunnat hända mycket allvarligare saker om jag gått in i muren utan att skärmen var utvecklad.

Hastigheten gick ner helt normalt pga. bromsskärmen, och nu monterade jag ratten och kunde stanna helt normalt i banslutet. Jag var förbannad utav helvete, men det kändes ändå riktigt skönt att kunna göra tummen upp till säkerhetspersonalen, dvs att "allt är OK", som man alltid måste göra när man kör förbi dem på inbromsning.

Ett erkännande från en dragracer: Ja, jag glömde kontrollera att.....

Men vad hade kunna hända då??? Tja, t.ex.:

- Att jag inte släppte ut skärmen innan touchen.
- Jag hade kunnat få punktering när hjulen slog mot muren.
- Bilen hade kunna få ett stort kast när den slog mot muren.

I punkterings-fallet hade väldigt mycket kunna hända. Om jag hade fått punktering på ett vänsterhjul vill bilen svänga åt vänster, och följer på så sätt muren, speciellt om skärmen är ute. Om jag då inte haft skärmen utvecklad innan touchen hade jag kanske inte fått ut den efteråt heller. Det finns en risk att bilen kan börja studsas och uppföra sig konstigt, och då hade jag nog mest fokuserat på att sitta still och inte göra nåt alls.

Som jag ser det var den enskilt bästa saken jag gjorde under hela incidenten:
att omedelbart släppa ut skärmen!!!

Att släppa ut skärmen omedelbart var alltså nåt som skedde helt och hållet med hjälp av reptilhjärnan, dvs jag gjorde det helt omedvetet. Varför blev det så??? Jo där finns det också en liten historia som förtjänar att nämnas:

När jag skulle packa skärmen allra första gången 2010 på Sundsvall Raceway var Eva Kjellin, dragracing-drottning på 70- och 80-talet, där. Hon hjälpte mig att packa den och instruerade mig samtidigt extremt tydligt att jag måste absolut släppa ut skärmen när jag skulle stanna. Oavsett hur fort eller sakta det går. Jajamän sa jag, men kände "faan vad jobbigt att packa skärmen varje gång, det orkar jag inte". Så jag drog inte skärmen i och med att jag tyckte att det gick så sakta. "och det gick ju bra ändå" resonerade jag. Eva blev förbannad och skällde i princip ut mig. Hon berättade att det absolut inte går att hålla på att tänka och aktivt bestämma om man ska dra skärmen eller inte. Det som händer då vid en incident är att man först måste tänka och aktivt låta hjärnan bestämma att kroppen ska släppa ut skärmen. Då kan det redan vara försent! Vid en incident får man helt enkelt så in i helsike mycket annat att tänka på att man troligen inte hinner få ut den alls, eller alldeles försent. Det där låg väl och gnagde i bakhuvudet några helger, och senare samma sommar råkade jag ut för att bilen började hoppa och studsas från vänster till höger vid inbromsning efter mål, utan att jag släppt ut skärmen! Det var extremt obehagligt, men den lugnade ner sig under c:a 100 km/tim. Under själva hoppandet från 230 ner till 100 km/tim var det så rörigt att jag aldrig lyckades komma åt att dra skärmen. Då bestämde jag mig för att släppa ut skärmen exakt varje körning, och så har jag gjort sen dess. Det har alldeles säkert bidragit till att "jag vill stanna, alltså släpp ut skärmen" präntats in i hjärnan, och det sker mer eller mindre instinktivt numera.

Men det viktigaste, hur gick själva repen då? ☺

Jo, den gick kanonbra. Trots allt som hände susade jag över mållinjen utan ratt och på nytt personbästa. 7,54 och 260 km/tim. Hastigheten borde ha varit 290 eller snabbare, och om inte detta hade hänt hade jag definitivt kommit ner till 7,50 eller ännu snabbare!

Jag vill dessutom rikta en stor eloge till personalen på Santa Pod. Nån halvtimme efter att jag kommit tillbaks till depån kom det en "medical person" och intervjuade mig rätt grundligt. Inte om skador och så, utan det handlade mycket om min mentala hälsa. Jag såg tydligt att han studerade mig och mina svar innan han nöjde sig och gick vidare. Det kändes mycket bra!

Senare fick jag höra att jag fått helgens pris för "Best driver job of the weekend", och i ärlighetens namn hade jag mycket hellre varit utan det. Nåja, det är en sjuhelsikes snygg buckla och ett pris är ett pris, även om det har sitt pris! ☺ ☺

För att göra storyn komplett är det ytterligare en händelse som förtjänar att beskrivas. Jo, i och med att skärmen vecklades ut redan på mållinjen, i kombination med att det blåste stark

Ett erkännande från en dragracer: Ja, jag glömde kontrollera att.....

sidvind från höger och att jag var så nära vänstra muren bar det sig inte bättre än att skärmen lade sig som en isskrapa ovanpå muren. C:a 50 meter efter mållinjen sitter (satt) en lampa som är vinnar-indikeringen. Den hann precis tändas för mig, men sen kom skärmen och helt sonika skrapade bort den från infästningen och slungade iväg den som en projektil långt bort. Lampan flög rakt in i räddningspersonalens 4-hjuling som stod och väntade på uppdrag. När den träffade 4-hjulingen exploderade formligen både plastkarossen och lampan och delarna spreds över ett rejält område bredvid banan.

Hur vet jag det här då?? Jo senare på kvällen när vi packade ihop kom tre funktionärer varav en tjej med ett par plåster i ansiktet. Hon hade fått skärvor från lampan i ansikten när den flög in i 4-hjulingen och exploderade. De visade lite bilder på 4-hjulingen, garvade och sa "well, well, anything can happen in dragracing". Det stämmer mycket, mycket, bra!!

Om det finns nån sens moral i detta är det snarast Eva Kjellins visdomsord:
"Ska du stanna så släpp ut skärmen!! Alltid!! Punkt!".

Finns det nån video från spektaklet? Jodå, det finns en YouTube-film (så länge den finns kvar..). Körningen har filmats av en person från högra sidan. Om man tittar noga på slutet ser man tydligt att vinnarindikerings-lampan flyger iväg med väldig kraft.

<https://www.youtube.com/watch?v=FpeDTqeMvLs&t=585s>

Ovan ser man vänster fram- och bak-hjul efter närkontakt av 3:e graden med muren. Och bucklan förstås...

Läget är toppen!! Framre orange markeringarna är mållinjen. Bakre är 1000 fot (300 meter).

**Ett erkännande från en dragracer:
Ja, jag glömde kontrollera att.....**

Taget precis före mållinjen. Ingen tid ännu. Om man zoomar in ser man att skärmen precis håller på att fyllas med luft.

Mållinjen har passerats (se hastigheten på tavlan, 162 mph är c:a 260 km/tim) och skärmen har vecklats ut.

**Ett erkännande från en dragracer:
Ja, jag glömde kontrollera att.....**

Bilden är tagen alldeles före touchen av muren. Vinnarindikerings-lampan försvann nog nån hundradel efter att bilden togs. Det som flyger ovanför skärmen är utkastaren till skärmen, inte lampan

Flytta på dig grabben, så man ser!!! Nu har bilen touchat muren och åkt tillbaks i banan.
Man ser damm-rök från murens betong.

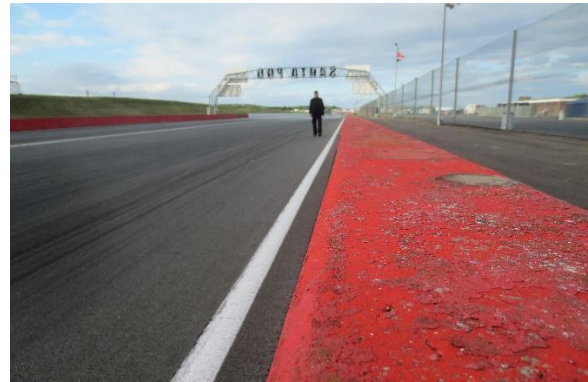
Ett erkännande från en dragracer: Ja, jag glömde kontrollera att.....

En häftig bild som jag fick från en funktionär. Se pilen, där finns vinnarindikerings-lampan kvar. Hastigheten är c:a 250 km/tim. Några hundradels sekunder senare slungas den iväg med en sjuhelsikes fart rakt in i funktionärernas 4-hjuling. Hemma i garaget, i min låda med "offer till fartguden", har jag numera en glasbit från lampan som vi lyckade hitta. 😊

Höger bana:
- Lampan sitter kvar.

Vänster (min) bana:
- Men var är lampan nånstans???

Puuuhhh, ...både att allt gick bra och att du orkade läsa ända hit... 😊

Lite bonus-info kanske???

Det gick ju inte lika tokigt resten av helgen. Här är ett par YouTube-filmer som visar uppvärmning av motor och en av körningarna på lördagen:

https://www.youtube.com/watch?v=qkGr_1ZHbeU

och

https://www.youtube.com/watch?v=Enk_8NqOjJM&t=2605

Henri Lübke, Sweden
Team Hellbound Racing - Nostalgia Dragracing
Blown Budget – T-23 Altered, AA/FA

----- The End -----